

Tasa-arvoasiain neuvottelukunta

25.2.2004

Sosiaali- ja terveysministeriö
Perhe- ja sosiaaliosasto
PL 33
00023 Valtioneuvosto

Asia

**TASA-ARVOASIAIN NEUVOTTELUKUNNAN LAUSUNTO
EHDOTUKSESTA KANSALLISEKSI TOIMINTAOHJELMAKSI VUOSILLE
2004-2007 NAISIIN KOHDISTUVAN JA PERHEISSÄ TAPAHTUVAN
VÄKIVALLAN SEKÄ PROSTITUUTION JA IHMISKAUPAN
EHKÄISEMISEKSI**

Hyväksytty tasa-arvoasiain neuvottelukunnan kokouksessa 25.2.2004.

Tasa-arvoasian neuvottelukunta pitää hyvänä, että sosiaali- ja terveysministeriön perhe- ja sosiaaliosasto on laatinut konkreettisen ehdotuksen kansalliseksi toimintaohjelmaksi vuosille 2004-2007 naisiin kohdistuvan ja perheissä tapahtuvan väkivallan sekä prostituution ja ihmiskaupan ehkäisemiseksi. Ehdotuksessa on myös selkeästi kirjattu vastuutahot. Ehdotuksen pohjalta on hyvä täsmentää toteutettavat toimenpiteet sekä laatia niille aikataulu ajalle 2004-2007. Toteuttamiseen tarvittavat resurssit tulee laskea ja varata kunkin vastuutahon seuraavien vuosien kehyksiin. Tasa-arvoasiain neuvottelukunta pitää erityisen tärkeänä ehdotuksessa esitettyjen väkivallatöiden alueellisten kehittämiskoordinaattoreiden palkkaamista sekä poikkihallinnollisen seurantaryhmän asettamista.

Tasa-arvoasiain neuvottelukunta esittää lisäksi seuraavat huomiot ehdotuksesta:

Prostituutio ja ihmiskauppa

Prostituutio ja ihmiskauppa ovat osa sukupuolistunutta / naisiin kohdistuvaa väkivaltaa. Oikeusministeriön työryhmä on pohtinut tämän moniulotteisen ilmiön sääntelyä Suomessa, mm. kansainvälisistä sopimuksista seuranneita kansallisia lainsäädännöllisiä veloitteita (esim. YK:n ihmiskauppaa koskeva lisäpöytäkirja). Tasa-arvoasiain neuvottelukunta esittää, että ehdotuksen prostituutiota ja ihmiskauppaa käsittelevää osuutta syvennetään hyödyntämällä selvityshenkilö Sami Mahkosen sosiaali- ja terveysministeriölle laatimaa raporttia (STM 2003:28) sekä muissa Pohjoismaissa laadittuja ihmiskaupan vastaisia toimintaohjelmia ja muuta kansainvälistä viranomaisyhteistyötä. Toimintaohjelmaa tulee tarkentaa kun prostituutiota ja ihmiskauppaa koskevat uudet lait ovat valmistuneet.

Lähestymiskielto

Ehdotuksessa viitataan useassa kohdassa lähestymiskieltolakiin. Jatkotyöstämisessä on hyvä huomioida myös vireillä oleva hallituksen esitys perheen sisäisestä lähestymiskiellosta (HE 144/2003) ja sen edellyttämät lisätarpeet ja -resurssit.

Valtakunnallinen koordinaatioyksikkö

Tasa-arvoasiain neuvottelukunta esittää lisäksi valtakunnallisen väkivaltatyön koordinaatioyksikön perustamista. Sen tehtävänä olisi koordinoita moniammatillista yhteistyötä ministeriöiden ja alueiden välillä. Yksikkö koordinoisi alan monialaista koulutusta ylläpitämällä mm. kouluttajajankkia sekä ylläpitäisi internetsivuja. Yksikkö vastaisi valtakunnallisesti myös prostituutioon ja ihmiskauppaan liittyvistä kysymyksistä. Tasa-arvoasiain neuvottelukunnan väkivaltajaosto on jo 1990-luvun alussa esittänyt Väkipalva-instituutin perustamista.

www-sivujen ylläpito

Tasa-arvoasiain neuvottelukunta on vuonna 1999 myöntänyt naisiin kohdistuvan väkivallan internetsivujen kehittämiseen 70 000 mk. Stakesin naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisyprojektin päätyttyä vuoden 2002 lopussa ei sivuja ole päivitetty. Sivulla on paljon edelleen ajankohtaista perustietoa naisiin kohdistuvasta väkivallasta. Sivuille tulisi kuitenkin saada myös uusin tieto sekä linkit väkivaltatyön uusiin toimiin. Tasa-arvoasiain neuvottelukunta esittää, että ehdotukseen lisätään www.vakivalta.net -sivuston ylläpito.

Määrittelyt ja käsitteet

Tasa-arvoasiain neuvottelukunta esittää yleiskäsitteeksi sukupuolistunut väkivalta tai naisiin kohdistuva väkivalta. Neuvottelukunta esittää kauttaaltaan käytettäväksi käsitteitä perheessä tapahtuva väkivalta perheväkivallan sijaan. Ehdotuksessa on muuttamassa kohdassa käytetty ilmaisua perheväkivalta: s.3 kpl 8, s. 5 kpl 6, s. 6 kpl 6, s. 8 kpl 6.

Ehdotuksessa kansalliseksi väkivaltaohjelmaksi lähisuhdeväkivalta on määritelty siten, että sen piiriin kuuluvat myös työtoverit, esimies, ystävä tai naapuri. Tämä poikkeaa esimerkiksi M Rautava & S Perttu (toim.) Naisiin kohdistuva pari- ja lähisuhdeväkivalta, Käsikirja perus- ja täydennyskoulutukseen (Stakes 2002) -teoksessa käyttämästä määritelmästä. Tasa-arvoasiain neuvottelukunta esittää, että lähisuhdeväkivalta määritellään siten, että väkivallan tekijöiksi rajataan nykyinen tai entinen puoliso, (aikuinen) lapsi, isä, äiti, isäpuoli, äitipuoli, sisko, veli, rakastaja, seurustelukumppani tai omaishoitaja. Tasa-arvoasiain neuvottelukunta esittää, että toimintaohjelmassa käytettäisiin Pekingin julistuksen ja toimintaohjelman määritelmiä.

Työpaikkaväkivaltaa ja sukupuolista häirintää ja ahdistelua tulee myös käsitellä mahdollisesti erillisessä ohjelmassa.

Tasa-arvoasiain neuvottelukunta esittää, että toimintaohjelmassa käytettäisiin ilmaisua väkivaltaa harjoittava/harjoittanut mies/henkilö sen sijaan, että käytetään ilmaisua väkivaltainen mies/henkilö. Ilmaisua määrittää kyseisen miehen/henkilön pysyväksi ominaisuudeksi väkivaltaisuuden, jolloin väkivaltaa harjoittanut mies/henkilö vapautetaan vastuusta omista teoistaan. Tällöin teon selityksenä voidaan käyttää väkivaltaisuutta eikä sitä, että henkilö valitsi tietynä hetkenä harjoittaa väkivaltaa. Edelleen voi kysyä: jos väkivaltaa harjoittanut mies/henkilö on väkivaltainen, niin milloin hän lakkaa olemasta väkivaltainen, jos hän ei enää harjoita väkivaltaa. Vuoden päästä, 10 vuoden päästä, ei koskaan? Ilmaisuja väkivaltainen aikuinen/mies/henkilö käytetään sivulla 4 kappaleissa 2 ja 4, s. 9 otsikko ja kohta 4 ja s. 10 Tavoite.

Kuuleminen

Tasa-arvoasiain neuvottelukunta esittää, että kansallisesta toimintaohjelmasta järjestetään kuulemistilaisuus, johon kutsutaan kaikki vastuutahot ja sidosryhmät. Näin toimintaohjelman jatkotyöstämiseen saadaan mahdollisimman laaja asiantuntemus käyttöön, ohjelmasta leviäisi tietoa ja vastuutahot olisivat muovaamassa kokonaisuutta.

Puheenjohtaja

Sirkka-Liisa Anttila

Pääsihteeri

Hannele Varsa